

Overvloedig leven (of: Wie ben ik, dat U mij roept)

Preek Christus Triumfatorkerk, 10 februari 2019

Lucas 5, 1-11

Ds. Jaap van den Akker

- Welkomstwoord
- Stil gebed
- Intochtslied: 'Neem mijn leven laat het Heer' (Lied 912: 1, 2 en 3)
- Aanvangswoord
- Psalm van de zondag: psalm 145: 2 en 3
- Kyriëgebed
- 'Gloria'lied: 'Wat vraagt de Heer nog meer van ons' (Lied 992)
- Met de kinderen: *Gebed, gesprek, Lied:*
- Lied: 'Zomaar te gaan' (Lied 806)
- Schriftlezing: Jesaja 6: 1-8
- Lied: 'U loof ik Heer, met hart en ziel (Psalm 138: 1)
- Lezing: Lucas 5: 1-11
- Lied: 'Jezus, die langs het water liep' (Lied 531: 1 en 3)
- Preek: Wie ben ik (dat U mij roept)?

Het is indrukwekkend wat Simon doet in dit verhaal.

Al vanaf het begin. Want eerst laat hij zich gezeggen door Jezus.

Simon Petrus, laten we hem maar gewoon Simon noemen, want zo heet hij hier nog, Simon is een ervaren visser. Hij weet wanneer hij uit moet varen – in de nacht –. Hij weet waar hij op het meer moet zijn, om de meeste kans te maken op een goede vangst. Hij weet hoe hij de netten moet uitwerpen, om de vissen ook echt in zijn net te krijgen.

En dan komt er een onbekende man – tenminste, vlak voor het dit verhaal hebben Simon en Jezus al kennis gemaakt, want daar horen we hoe Jezus de schoonmoeder van Simon geneest, maar goed: dan komt Jezus, die bekend staat als timmerman, en furore maakt als rabbi, naar hem toe om hem: Simon, die al zijn leven lang visser is, te vertellen hoe hij moet vissen....

Het lijkt een beetje of ik bij Hubo aan de familie Grottendiek ga vertellen welke verf ik het beste op mijn huis kan smeren, of hoe ik de scheuren in de muur moet behandelen.

Maar hoe opmerkelijk Simon luistert naar Jezus. Deze beroepsvisser kent Jezus gezag toe op vreemd terrein. Hij schenkt Hem ongekend vertrouwen. Hij noemt hem Meester en later zelfs Heer. En we horen ook waarom Simon dat doet, als hij uitroept: "Ga weg van mij Heer, want ik ben een zondig mens'.

Simon. Simon kent zichzelf. Hij heeft de hele nacht gezwoegd en niets gevangen. Hij heeft ervaren dat hij het leven niet in de hand kan hebben, niet te kunnen afdwingen. Hij spreekt vanuit de wetenschap dat hij het leven niet kan vangen. Het is wanhoop die in zijn woorden doorklinkt.

Simon wordt de eerste volgeling van Jezus. Dat is niet zo maar: in zijn woorden en zijn handelingen geeft hij de essentie weer van wat het is om volgeling van Jezus te zijn. Hij stelt zich open. Hij opent zijn handen om het leven te ontvangen. Met volle, bijna scheurende netten, vis, ontvangt hij het leven. En hij deelt het met zijn collega's. Samen met hem ontvangen zij overvloed van leven.

Dat is precies wat Jezus mensen wil laten ervaren: overvloed van leven.

Simon, en Jakobus en Johannes worden hier vandaag volgelingen van Jezus. Ze worden 'van de Heer' *Kyriakè* in het Grieks. Hier is het begin van de kerk. Hier horen we het principe van de kerk: In ons menselijk te kort staan we met lege handen en vertrouwen we op Hem – Jezus van Nazareth, de Messias, en gaan we de richting die hij ons wijst, zelfs al lijkt die weg onmogelijk, of

zelfs belachelijk. Maar de overvloedige vangst hier, helemaal aan het begin van de weg van het Woord Gods door de wereld, doet ons al vermoeden waartoe dit begin zal leiden....

“Ga weg van mij, Heer, want ik ben een zondig mens.”

Simon ervaart in dit verhaal iets van de heiligheid van God. Terwijl Gods naam niet eens wordt genoemd. Gods aanwezigheid wordt verhuld aangeduid.

De woorden van Simon lijken op de woorden van Jesaja bij zijn roeping: *Wee mij. Ik ben een mens met onreine lippen. Nu heb ik met eigen ogen de Echte Koning, de Heer van de hemelse machten, gezien.*

Jesaja heeft een Gods ervaring. Een visioen. Tijdens een crisis in Israël. De koning sterft. Koning Uzzia – die het wel zonder God af dacht te kunnen - sterft aan melaatsheid. Er moet een zuivering plaatsvinden in Israël. De koning gaat dood, maar Gods verhaal gaat verder. Jesaja wordt geroepen. Een nieuw begin ontkiemd: De aardse koning, die tekort schoot, sterft, leven de *echte* koning! de Heer, onze God.

Door Jesaja en Simon met elkaar in verband te brengen, laat Lucas een andere parallel zien: wat God deed in de tijd van Jesaja: opnieuw beginnen. Een zuivering doorvoeren in de politiek en in de godsdienst. Dat gebeurt hier ook - aan het meer van Galilea. Een nieuw begin. Met hoop. Hoop op terugkeer uit de ballingschap, hoop op nieuw begin, een nieuwe tempel, een levend geloof. Dat is wat nu ook gebeurt in Galilea: Jezus kondigt het nieuwe koningschap van God aan. Hij roept mensen op te ontsnappen uit het machtsgebied van de dood. Wat Simon beleeft is hetzelfde als wat Jesaja meemaakt. Overrompeld door Jezus' macht stuit hij op zijn eigen machteloosheid. Een mens, zoals Jesaja, zoals Simon, zoals u, jij, ik, die zichzelf onwaardig acht, wordt door God aangesproken, gevraagd, uitgenodigd om in zijn dienst op weg te gaan. Juist met jou wil ik op weg gaan, Simon. Juist mensen als jou heb ik nodig. Met al je twijfels en je fouten. Jou heb ik nodig!

Ga weg van mij – Ga uit van mij!, roep Simon. Het klinkt bijna alsof hij van Jezus bezeten is. Een heftige reactie. Het is een soort verzet tegen de overgave. Je wilt niet zomaar toegeven dat je het leven niet in de hand hebt. Je wilt zo graag volhouden dat je zelf je beslissingen neemt, dat je je eigen geluk kun bepalen. Dat jij weet hoe je het leven kunt vangen.

Simon krijgt het leven aangereikt door Jezus – netten vol. Maar het vergt moed om het te accepteren. Het is een soort verzet, omdat we de rijkdom van de genade niet aankunnen. Niet jijzelf bent de grond van je bestaan, maar die grond onder je voeten is je door God gegeven. Dat betekent: leven van genade. En de roep van Simon Petrus is verzet daartegen. We willen zelf de grond van ons bestaan vormen. We durven ons leven eigenlijk niet uit handen te geven. Simon vertrouwt aarzelend – hij vertrouwt zich toe aan Jezus – en is tegelijkertijd bang. Bang om los te laten. Bang voor het onbekende.

Zo wordt de missie van Jezus duidelijk in dit verhaal. Namens God roep Hij mensen ten leven. Hij doet dat door hen de overvloed van God te laten ervaren. Steeds op een manier die bij iedereen afzonderlijk past. Door de bijbel uit te leggen in de synagoge. Door mensen te bevrijden van dwanggedachten die hen van het echte leven af houden. Door te genezen waar mensen door ziekte of handicap beperkt te worden. En nu bij Simon door hem de overvloed van God te laten ervaren. Heel dichtbij, in zijn dagelijkse werk. Een net vol met vissen.

Het is voor Simon dé manier om geraakt te worden. Hij laat alles uit zijn handen vallen, na deze ervaring, deze bijzondere ontmoeting met Jezus, om het hem geschonken leven te omarmen. Hij heeft door deze ervaring zijn eigen onmacht en tekortschieten gevoeld en zich zo ten volle overgegeven aan de Schepper van het leven. En daar blijft het niet bij: wie zich door Jezus de weg naar dit leven laat wijzen en in staat is te ontvangen, zoals Simon Petrus hier, die is bij uitstek geschikt ook anderen tot dit leven te roepen.

Simon gaat mensen vangen.

Dat klinkt nog niet echt bevrijdt.

Dat heeft nog niet veel van genade.

Mensen vangen. Dat laat weinig ruimte voor keuze. Voor overvloed.

Daarom is het ook jammer dat nu juist dat woord gekozen is in onze vertaling.

Mensen vangen – bij mij roept dat associaties op met geloofspropaganda. Met bekeringsijver.

Met een voet tussen de deur. Mensen vangen op hun zwakke en vertwijfelde momenten. Door ze in het net te lokken en in het schip van de kerk te hijsen....

Het woord dat hier staat betekent veel vaker: 'in het leven behouden'. Het woord leven zit erin verborgen. Zoals Rachab en haar familie in het leven wordt behouden' als ze de verspieters redt, bij de intocht in het Beloofde land.

Daartoe roept Jezus Simon en zijn vrienden. Als vissers is het hun opdracht de vis levend en ongeschonden uit het water te halen. Nu worden ze geroepen mensen uit het water te redden en voor het leven te behouden.

Juist Simon wordt geroepen. Geen held, of supermens. Een mens als u en ik. Hardwerkend om zijn hoofd boven water te houden. En vooral ook: een twijfelaar. Zoekend naar houvast. God vaak uit het oog verliezend. Bang ook. Bang om zichzelf te verliezen. Zijn geloof, zijn houvast. Maar hij staat wel open. Hij staat open voor vernieuwing. Voor Jezus' woord. En daardoor, door dat lef, komt hij tot zichzelf. Hij ontdekt hoe hij vrij wordt door zijn houvast op te geven. Door te vertrouwen. En zou is hij uitermate geschikt om te gaan in het spoor van Jezus.

Simon Petrus gaat ons voor. Hij wijst ons een weg ten leven. Omdat ook wij weten dat we het leven niet in de hand hebben, omdat wij elke ervaren dat we in het leven niets kunnen afdwingen. Simon wijst een weg naar vertrouwen en overgave: het besef dat we afhankelijk zijn. Het besef dat we leven om te ontvangen. Het maakt ons open.

Ontvankelijk voor dat wat op onze weg komt.

Open naar jezelf.

Open voor God

Vrij om gered te worden. Opgevist, om het leven te behouden.

Amen.

- Orgelspel
- Lied: 'Roept God een mens tot leven' (Lied 346: 1-2, 3-4, 5-6)
- Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte:
- Slotlied: 'Waar God de Heer zijn schreden zet' (Lied 723)
- Zegen, gevolgd door gezongen "Amen"